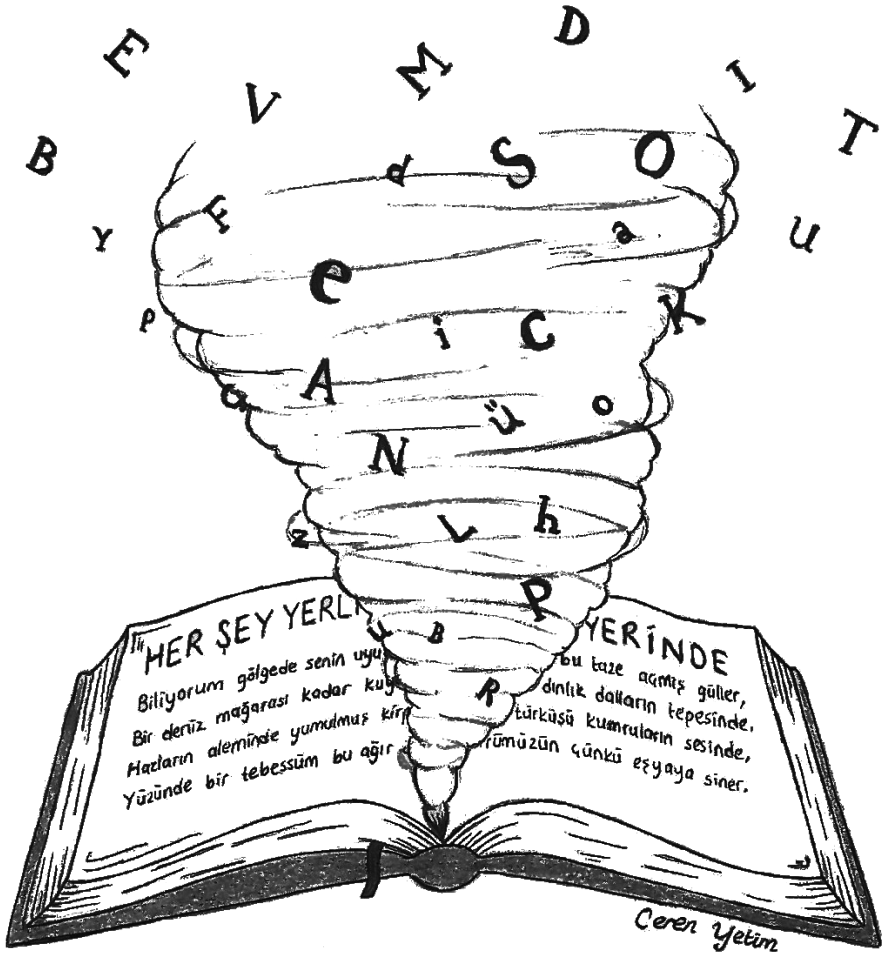

KAPLUMBAĞA Fanzin

Sayı: 6 Aralık 2019

Ağır ol!

kaplumbagafanzin@hotmail.com

[@kaplumbagafanzin](https://www.instagram.com/kaplumbagafanzin)

"Yeni yıla nasıl girerseniz öyle geçer." düşüncesini benimsediğimizden yılın son gününü sizlerle geçirmeyi seviyoruz. Bu yıla tatlı bir son verirken yeni yıla merhaba diyor ve normalde tertemiz başlangıçlar olarak addedilen yeni yılda, biz kaldığımız yerden devam etmek istiyoruz.

Bir yıldır sürdürdüğümüz 'Ustaların İzinde' köşemizin bu sayıdaki ustası, Ahmet Hamdi Tanpınar. Başlığımız ise 'Her Şey Yerli Yerinde'. Hayatımızın belirli dönemlerinde kendini gösteren 'hayatımızı düzene sokma' arzusu, en üst mertebe etkiyi yeni yılda yakalar zira biz insanlar bir şeyi düzenlemek için hep sıfırlanmasını bekleriz. Gelen yeni yılın da bunun için güzel bir fırsat olmasını dileriz.

Bir önceki sayımızdan bu yana geçen sürede 'tek gün' hatırlanan fakat her gün farkında olmamız gereken 'Çocuk Hakları' ile ilgili yazılarımız, var olan 'kanun'lara rağmen dünya gündeminde her gün tanık olduğumuz olaylar ve daha da nicesi ile ilgili.

Belki de bu yıl sıfırlayacağımız şey hayatımızın düzensizliğinden ziyade kin ve nefret olmalı. Hayatımızın düzenini ise başarıdan önce sevgiye göre belirlemeliyiz. Bu saf sevgiyi var etmek için yeni yılı beklemedik ve içimizdeki sevgiyi yazılara da işledik. Bu sevginin size de geçeceğini umut ediyor ve mutlu, umutlu, sağlıklı ve saf sevgi dolu bir yıl diliyoruz size!

Keyifli Okumalar!

Kaplumbağa Fanzin

BİR GÜN BÜYÜYECEKSİN!

Çocuğum ben! Damdan dama atlayan, kek kokusunu takip eden, ip atlarken düşüp ağlayan, uyumamak için mızırdanan, yemek için peşinden koşturan, çikolatayla usluluğu takas eden, annemi kızdıran, babama sığınan, bazen yaramaz ama hep evin neşesi çocuğum ben!

Hayatım çalınıyor, biliyor musun?

Babam bilmem kimle bilmem kimin savaşında ölüyor. Ben evimin tek erkek çocuğu; hayatımı, dizdiğim tuğlalardan birkaç tanesinin arasına sıkıştırıp üzerine çimento döküyorum, tuğlalar hayatımı çalıyor.

Annemin gözleri çok güzeldir, ekmek almaya gidiyor güzel gözlüm, bir adam geçiyor yanından, amıcamgiller namus davasına kapatıyor güzel gözlerini annemin. Beni de "anasının kızı" olmasın diye yan köydeki beş dönüme gelin veriyorlar; kırmızı kuşağımı ağabey belime bağlarken hayatıma da bir düğüm atıyor, hayatımı kırmızı çalıyor.

Okulum biraz uzak, giderken otobüse biniyorum. Bu yıl da bir serpil-dim, kendimi dünyanın en güzel kızı gibi hissediyorum. Bir gün otobüste bir ben bir de biri daha vardı akşam eve giderken. Eteğim ona yan bakmış, kollarımın arasından hayatımı çekip alıp, toprağa gömüyorlar. Hayatımı toprak çalıyor.

Bizim buralar sıcaaktır, ülkemiz de fakirdir. Ama geceleri dünyanın en cömert ülkeleri ışıklarla şenlendirir bizim burayı. Sabahleyin iki üç arkadaşımız eksik oyuna devam ederiz. Belki o akşam babam ekmek bulamaz, hayatımı ışıklarla ekmekler çalar.

Babamı çok seviyorum, annemi de. Ama annemle babam ayrı yaşıyorlar, birbirlerini artık sevmedikleri için, demişti nenem. Üvey annem ve babamla yaşıyorum ben de. Bugün çok yaramazlık yapmışım, çok olmuş öyle demişti analığım. Ütü sıcakmış, ellerimle babamın gömleğini düzeltirken üvey annem kazara öğretti, hayatım ütü ve gömlek arasında kalan ateşti, duman çaldı.

Biz bu köyün ağasının çocuklarıyız! Yediğimiz önümüzde yemediğimiz ardımızda! Yan köydeki okula da fakir çocukları gidiyormuş! O da ne ki! Ben her gün kurşun atmaya öğreniyorum dizilmiş elmalara. Zenginliğimizi kıskanıyor fakirler, elmalarla kurşunlara takas ediyoruz, hayatımızı çalıyorlar.

Annemle babam alışverişe gittiler, arabada oturuyorum ben de. Yeni uçağımı uçuruyorum. Uçağım türbülansa giriyor, havadan galiba ya da havasızlıktan. Bir çikolata parası hayatımı çalıyor.

Ayşe teyze o çaydan içmeyin dediği ama annem ekonomik kadındır, ucuzu neyse ondan alır hep. Şimdi şekere yeni isim koyduk, kanser diyoruz. Şekerli çay içerdik artık kanserli çay içiyoruz. Şekerler hayatımı çalıyor.

Dedem yaşarken bana tahtadan oyuncak yaptı. Arabalar, uçaklar, bebekler, misketler, topaçlar... Dedem öldü sonra. Oyuncaklarıma bakıp ağladığım için annem tüm oyuncaklarını attı. Babam da bana bu renge renk oyuncakları aldı, pazardan. Plastikler hayatımı çaldı.

Ben hâlâ çocuğum, biliyor musun?

El üstünde tutulmalıyım ki geleceği el üstünde tutayım. Gül gibi yetiştirilmeliyim ki amcalarla teyzelerin yaptıkları savaşları durdurayım. Güzel bakılmıyım ki güzel bakabileyim insanlara. Kız kardeşimle sofrayı beraber toplayalım ki eşitliği öğreneyim. Okula gideyim ki kalem tutmayı bileyim, kalemle kılıcı keseyim. Sevileyim ki seveyim. Çocuğum ben! Ne görürsem onu yaparım!

Başak Nisan İvgen

"BİZİ ÖLDÜRMEYEN ŞEY GÜÇLENDİRİR."

Bir satır yazı içerisinde tek bir kelime. Pembeye yabancı, siyaha yatkın, maviye çekimsiz. Ölüm! Sadece dört harf iki heceden olan o nazikane kelime. Tanıdık geliyor, tıpkı o gün yaşadıklarım gibi.

Aradan ziyadesiyle on iki yıl geçmesine rağmen unutamıyordum olanları. Benim hatam diyordum, büyüdükçe anladım ki zihnimdeki tek ses "Senin hatan değildi lakin baban senin zihninin en büyük katiliydi." diyordu. Belki, belki de acımı hafifletmek için babamı suçladığımı düşünüyorsundur ama zihnim dışında hakikati kimse bilemez.

"Acılar zamanla geçmez, zaman acılarla geçer." derler. İşte o zamanlar benim için de acıyla geçmişti. Oysaki ben her zaman acılarımın zamanla geçmesini beklemiştim. Belki de bu yüzden böyle biri haline geldim.

Ne demiş Cemil Meriç: "Yaşayanları yöneten ölülerdir. Demek ki öldürülmesi gereken ölüler de var." Onlar da beni yönetiyordu, onları zihnimde tekrar tekrar öldürmemi istiyorlardı ama ne kadar çok acı çektiğimi kimse fark etmiyordu.

Artık bir seçim yapmam gerektiğini anladım: Yaşamak veyahut ölmek. Biliyordum, farkındaydım, her zerremle aldığım o nefesin aslında bana ait, bana müsait olduğunu. Yine, o nefesi ciğerlerime eksik bırakıp onları tutsak edebilecek kişinin ben olduğumun da farkındaydım. Onların beni bıraktığı gibi ben de başkalarını bırakacaktım ta ki o gün yaşanana kadar.

O günden sonra hayatımda birçok değişiklik oldu. Evet artık kimsem kalmamıştı ama bu bir kenara oturup depresif hale gelme zamanı değil; bunun, benim için yeni başlangıçların kapısı olduğunu anladığım gündü o gün. Yeni hayatın, yeni günlerin, değişikliklerin... "Bizi öldürmeyen şey güçlendirir." demiş ya Nietzsche işte gerçekten de öyle oldu. Hayat bana silemeyeceğim bir insan ve ona eriştiğim yolda sildiğim acılar verdi. O gün hayatın bir kez olsun benim yanımda olduğunu hissettim, o gün ölmeyi bir an unutup her zerremle yaşamayı diledim...

Amine Sibel Aktaş

Tıraş

İki günde bir tıraş oluyorum.
Sokaklarda yatsam da
İki günde bir tıraş oluyorum
Yaşadığımı hissedebilmek adına
Bir beyaz yakalı
Tıraşlı yüzüyle beni izliyor
O aynasının önünde
Mutfaktan sıcak kokular
Neşe dolu çığlıklar gelirken
Tıraşımı bitirip mutfağa gitmeye bakıyor
Ben de iki günde bir tıraş oluyorum,
Büyük bir mutlulukla.

Orfe

JK

GÖKKUŞAĞINI SEYRETMEK

Her şey yerli yerindeydi. Beyazların süslediği bu modern evde aradığını bulmanın sevinci buruk da olsa bir mutluluk yarattı yüreğinde. İki yıl öncesine kadar böyle günleri yalnız geçireceğini bir kere olsun düşünmemişti. Şimdi yeni eşyalarından bir bardağa kahve koyup bir kanepeye yayılıyordu. Yeni manzarasına doğru bakarken her zaman için karşılaştığı insanların doğru insanlar olduğunu düşünen bu adam, onların yokluğunu hatırlamasıyla buradaki yersizliğine karar verdi. Yine de ufuktaki güneş güzelliğini koruyordu. İçinin buz tutarcasına soğuduğunu hissetti ve ardından bunu mevsime yorarak doğalgazı kökledi. Bundan sonra bir süre safça intihar planları kurdu. Makasla derisinde açtığı yarayı anımsayıp bıçaktan vazgeçti. Halatı da biraz ilkel buldu. Zaten bizim medeni vatandaşımız asla silah taşımazdı. Sonra ocağı da petekler kadar açıp o garip kokuyu solumayı düşledi. En son masraflardan kaçınmakta karar kılarak her şeyi kapattı ve kapıya yöneldi.

Pijamalarını az çok saklayacak bir mont giymişti. Dışarıdayken bu kararından memnun oluyordu ki “Gökkuşağında her renk için bir yer vardır herhalde?” diyerek montunu iliklemeden vazgeçti. Bu cümle, yılbaşının erken yanmış ateşiyle parlayan rengarenk tabelalara bakarken gelmişti aklına. Dar sokaklardan aşağılara doğru yürüdü. Yürürken yolun kar tutmamış kesimlerinde duran günün hatta yılın son oyununu oynayıp evlerine dağılacak çocukları izleyerek vakit geçirdi. Çocuklar henüz misket oynuyordu. İnsanların da henüz eğlenmek için dışarıya çıkmamış olduklarını varsaydı. O sırada yuvarlanan bilyeler yerli yerine giderken ardında siyahlıklar bıraktı. Gökkuşağına yetişememiş arka sıra seyircisi siyahlıklar.

Üşümüş ve acıkmıştı. Acaba ne kadar olmuştu dışarı çıkalı. Ayrıca meteliksiz çıkmıştı dışarıya. Neyse ki yılbaşı geceleri evde pişen hindiye, eğlenceli oyunları, en çok da o tatlı kalabalığı zihninde canlandırarak doyurabilmişti karnını. Soğuk havaya doğru sıcak buharlar halinde salmaya çalıştı nefesini. Başarılı oldukça ısındığını hissetti. Güneş çoktan batmıştı. Solundaki ince, bozuk kaldırıma yığıldı. Birazdan kar rüzgârı da arkasına alarak iyice sertleşti. Misket oynamayı çoktan bırakan çocuklar evlerine koşturuyordu. Yeni yeni kendini gösteren boğuk ay ışığının altında vücuduna anlam veremediği bir titreme geldi. Yanından geçen son arabanın egzoz dumanıyla beraber iyice alevlenen gökkuşağını tepeden seyretmeye koyuldu. O da siyahlıklara katıldı bundan sonra...

Ömer Kaan Özçelik

GÖKTEN ÜÇ ELMA...

Kimimiz paslı ranzalarda yatıyor,
Kimimizin aklında paslı ranzalar...
Kimimiz kuş tüyü yataklarda yatıyor,
Kimimizin aklında kuş tüyü yataklar...

Zehra Nur Yüksel

ÜTOPYA

Çocuğuz biz, 18 yaşından küçük Türkiye vatandaşları olarak bazıları-mız çocuk olduğunu hissetmese, inkar etse bile çocuğuz. Haklarımızı ne kadar biliyoruz, bilmemiz ne kadar büyük bir değışiklik yaratır orası tartışılır ama var bizim birkaç hakkımız işte.

Yaşamak en büyük hakkımız, savaşları yapan koca koca ordulu, koca koca adamların ne kadar umurunda bizim yaşamamız bilemeyiz ama n'apalım...

Okumak da hakkımız, hemen şuramızda, ülkemizin azıcık doğu taraf-larında yaşıtımız olan herhangi bir kız çocuğı kim bilir bilmem kaçınıcı karısı olduğı birinin bilmem kaçınıcı bebeğini doğuruyorken bu onun için ne ifade edebilir bilmiyorum, ya da hemen şu köşe başında soğuktan titreyerek mendil satan minicik çocuğun hayatında ne değışir bilmem ama var öyle bir hakkımız.

Ayrımcılık görmemeliyiz, hakkımızda yıllar önce verilen bir karara göre imzalanan bir sözleşmede yazdığınca. Fakat cinsiyetinden, ırkından, elinde olmayan her şeyden sorumlu görülen ve ayrımcılığın ne olduğunu bile bilmediğı yaşlarda ayrımcılık gören çocuklar nasıl savunsun haklarını?

Ülkü Süeda Aslan

UÇURTMA

sadece bir uydurmasın uçurtma
filmler ve kitaplar yalan söylüyor işte
kabul etmiyorum süzöldüğünü gökte
öyle olsaydı uçardın saatler önce

gücüm mü yetmiyor acaba
seni uçurmaya
filmlerde hep bir yetişkindir uçuran
ama vakitleri yok ne senle ne benle
ilgilenmeye

söz veriyorum ki gelecek bir gün babam
yardım edecek bana
fakat o vakte kadar bekleyemem
çürüyüp gidersin çatıda

belki de ters düşmüşümdür rüzgarla
en son kumdan kalem yıkılınca konuştuğ
benim tüm gün süren uğraşlarımı yıkınca
onunla biraz bozuştuk

anladım senin uçmaya niyetin yok
zaten yok bana yardım eden de
sen gideceksin çatıda çürümeye
bir daha olmayacak duaya
amin demeyeceğim ben de...

Elif Naz Öksüz

SEVGİLERDE*

Babaanneme

"Gel, giy şu patiği. Battaniye de getireyim dur. Şurada bisküvi olacaktı, al onu. Ben de çay demleyeyim. Kumanda yastığın arkasında. Amcan gene yaptı yapacağını, karıştırdı kanalları. Sevdiğin kanalı ara sen, yüz yirmilerde falan olması lazım... " demesinin ardından yine amcama saya saya mutfağa gitti babaannem. Ben bu saatlerde izlediğim çizgi filmin verildiği kanalı bulana kadar da elinde limonlu şekerli çay ile geri döndü. Limonlu olmasına, daha içmeme rağmen yüzümü ekşitince cık cık cıklayarak çayı limonla içmenin faydalarından bahsetmeye koyuldu. Bisküviyi çaya batırarak yemeye çalışıp her seferinde yumuşamış bisküviyi üstüme düşürme tehlikesi ile karşı karşıya geldiğimden bir süredir konuşmasına rağmen, konuştuklarının, bırakın bir kulağımdan girip diğerinden çıkmasını, direkt ne dediği hakkında bir fikrimin olmadığı babaannemin yine kendi kendine yükseldiğini görünce dikkatimi ona verdim. "Zaten siz ne pekmez bilirsiniz ne de kuzukulağı. Bu yüzden doktordan çıkmıyor anneniz."...

Bir başka gün ben 'ayakbağı' olduğumdan babaanneme bırakılınca uzun süredir benim çizgi film izlediğim tipik planımızın dışına çıkmaya karar verdik ve babaannem beni parka götürdü. Park, annemin dışarıdayken oturduğu sürece bulunduğu bir yer olduğundan ayrı bir heyecanla oynadım o gün.

Bu yıl okulun folklor öğretmenini bize 'Anadolu Ateşi'ni öğretiyor. Öğrendiklerimi birine gösterme ve tebrik edilme ihtiyacının çocukluktan geldiğini düşünüyorum. Bu çocuksu ihtiyaçla kapısını çaldığım ilk ev babaanneminki oluyor. Gülümseyerek izliyor, yaptığım hatalarda şaşırıp kalmama kahkaha atıyor ve ne yaparsam yapayım destekliyor ve "Desene bu yıl da seni izlemeye geleceğiz. Bana da öğret bir şeyler de seninle oynayayım." diyor. Memnun bir şekilde evime çıkıyorum, öğrendiklerimi anneme göstermek için. "Bu kısım bir tuhaf sanki..." diyor.

Babaannemin evinde asılı iki çerçeve vardır. Birinin içinde düğün fotoğrafı, birinin içinde de dedem. Babaannemin ne dedem ile ilgili ne de daha gencecikken ölmüş çocukları ile ilgili konuştuğunu hiç duymadım. Orada burada duyduğum şeyler bellidir. "Çok sigara içerdi... Hep aynı saatte ayakta olurdu... Az gülümserdi rahmetli...". Babaannem ise susarak anlatır. Konuşmayı sevmediğinden değil. Çok sever konuşmayı. Bu yüzden bana hep babaannene çekmişsin sen, derler. Fakat biz her şey hakkında konuşur, olmayan fikrimizi belirtir; bir şey kalbimizi ağrıttığında -hafif bile olsa- susarız. Ben mesela, annem bana bağıncı hep aşağıya gider ve sadece susar, otururum. O da dedemin bahsi her geçtiğinde susar.

Kendimi bildim bileli hiçbir şeyimi apaçık söylemek zorunda kalmadım babaanneme. Beş yaşında da içimin sıklıkını bir göz değmesi ile anlardı, on beş yaşında da. Beni kolumdan tutup parka götürdüğü yıllar, yerini benim onu kolundan tutup hastaneye götürdüğüm yıllara vermiş olsa da değişmedi bizim ilişkimiz. Hâlâ artık doğru dürüst duyamadığı oflamamı hisseder, titreyen elleriyle patik örer, ayağımdan öte kalbimi ısıtmak için. Ya da hayatımın altın döneminde izlediğim çizgi film kanalları ile şaşırtır beni, ben artık büyüklerin yaşamına ayak uydurup nefret ederek izlediğim kanalları araştırırken. Bu satırların -daha ziyade geçmişin- kalbimi sarıp suyunu çıkardığı o acı hisle oturuyorken babaannem battaniye ile örtüyor üstümü.

Elif Naz Öksüz

Sevgilerde

Sevgileri yarınlara bıraktınız

Çekingen, tutuk, saygılı.

Bütün yakınlarınız

Sizi yanlış tanıdı.

Bitmeyen işler yüzünden

(Siz böyle olsun istemezsiniz)

Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi

Kalbinizi dolduran duygular

Kalbinizde kaldı.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz

Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek.

Yılların telâşlarda bu kadar çabuk

Geçeceği aklınıza gelmezdi.

Gizli bahçenizde

Açan çiçekler vardı,

Gecelerde ve yalnız.

Vermeye az buldunuz

Yahut vaktiniz olmadı.

Behçet Necatigil

ÇATIŞAN PARALELLER

Anne ve babalarımız bize eskileri anlattığında genelde garipseriz, bütün bu olanlar bizim zamanımızdan çok uzakmış gibi. Ama aslında onların geçmişi ile bizim bu günümüz arasında sanıldığı kadar aksine o kadar da fark yok.

Öncelikle hepiniz biliyorsunuzdur ki anne ve babalarımız genelde karda kışta, dağları bayırları aşı aşı giderlermiş okullarına. Öyle her köyde okul da olmazmış ancak merkezlerde olurmuş. Okula gitmek, onların resmen en büyük derdiymiş. E, aynıysa bizim için de geçerli. Aramızdan sadece çok az sayıda şanslı kişinin okulu, evine yakın. Geriye kalanlarımız ise gününün yarısını İstanbul trafiğinde geçiriyor.

Ya da en basitinden ders meselelerimiz benziyor. Anne ve babalarımız bütün notlarımızın en yüksek olmasını isterler. Matematikte hep en yüksek notu biz alalım, fizikte yapılmadık soru bırakmayalım gibi. Benim annemin okul hayatı boyunca en kötü olduğu ders matematikmiş. Ama kendisi, beni ne zaman matematik hakkında söylenirken görse Cahit Arf'miş gibi yorumlar yapar.

Bir de moda anlayışı meselemiz var. Aslında moda çok değişmiş o zamandan bu zamana ama sonuçlar aynı. Kendileri sanki hiç ergen olmamışçasına bizim moda anlayışımızı eleştirirler. Hatta öyle bir moda vardır ki en büyük düşmanları annelerimiz ve babalarımızdır: Yırtık pantolon modası. "Seni köpek mi kovaladı?" eşliğinde pantolonlarımıza çeşitli eleştirilerde bulunurlar. Sanki biz görmüyoruz gençlik fotoğraflarındaki moda facialarını. Simsiyah şalvarlar, çadır gibi inen İspanyol paçalar ve permalar...

Aslında onlar da bir zamanlar, kulağa çok tuhaf geliyor biliyorum ama, bizim gibi çocuktular, ergendiler ve büyüdüler. Saçlarını değişik değişik kestiler, boyattılar, modanın kurbanı oldular, aşık oldular, dostlarından zarar gördüler, güldüler, eğlendiler, üzüldüler... Biz de öyle yapacağız. Bol bol hata yapacağız, yanlış kararlar vereceğiz. Ama sonunda güzel anılarımızla dolu bir hayatımız olacak. Aynı annelerimiz ve babalarımız gibi.

Oya Nur Kiraz

BAHARAT

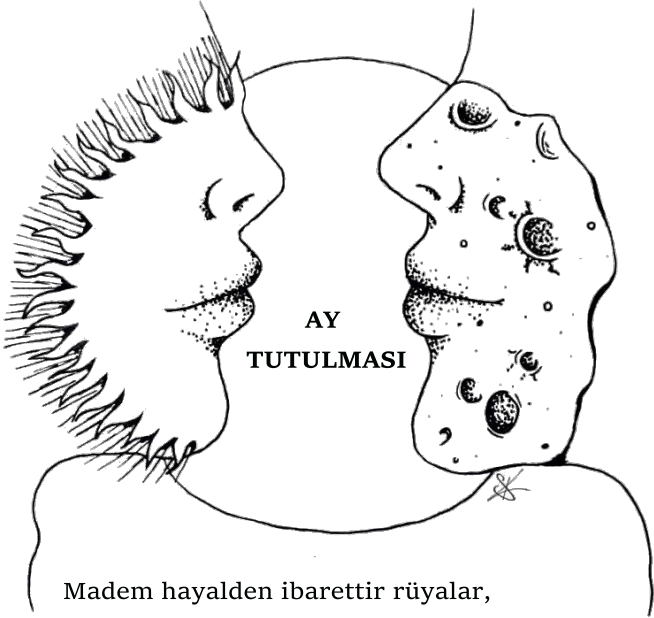
Monoton hayatın monoton insanları. Aaron sabahları güneş henüz uyanmadan kalkar, ütöleyip hazırladığı kıyafetlerini giyer, kalan son beş dakikasını ise mutfakta bulduğu türlü kahvaltılıkları acele ile ağzına atmaya saklardı. Sıradan bir işi vardı: bekçilik. Ufak bir otelin önünde akşama kadar bekler dururdu. O gittikten sonra yerini Joseph doldururdu.

Monoton hayatın monoton insanları demiştik ya. Aslında hayır, hepsi değil. Mesela Joseph o monoton insanlardan birisi değildi. Nasıl yaşanacağını çok iyi bilirdi. Mesela her sabah sıradan omlet yemektense çeşitli baharatlar ve pişirme teknikleriyle sabahını güzelleştirirdi. Bekçi kulübesine ketil getirir, keyif kahvesi içer; zamanını dergilerle geçirirdi. Hafta sonları uyumak yerine erkenden uyanır ve yürüyüşe giderdi. Limonata bardağını kesilmiş limon ile süsler, çorbasını küçük bir fesleğen yaprağı ile güzelleştirirdi.

Joseph hayatını küçük detaylarla güzelleştirme konusunda uzman olmuştu ve Aaron'dan mutlu olduğunu kör ve sağır bir insan bile anlayabilirdi.

Detaylara takılmadan sıradan bir hayat da yaşayabilirsiniz, detaylarla yaşam kalitenizi de arttırabilirsiniz. Seçim sizin.

Eray Alpay

Madem hayalden ibarettir rüyalar,
Gecenin dördü neden burnumda kokun var?
Keşke saçın olsam seninle sabahlayan.
Gözlerim görmeyecekse seni neden oradalar?

Hislerim gidiyor sonsuzluğa deryada.
Sana olan sevgim oldu sonsuz bir haya.
Artık bir şey bilirim hakkımızda;
Ben güneş, sen ay bu dünyada

Dayanamayacaksan kalbimin sıcaklığına
Yaşarım gündeğümünde, günbatımında.
Çünkü güneş ve ay sadece
Kavuşurlar gün doğup, battığında.

Baki İpek

GÖZYAŐI

Bir damla düřtü gözlerinden
Önce deđdi yanaklarına
Sonra
 süzüldü
 kızın çehresinde
Büyüdü
Ve daha da büyüdü
Veda etti kızın yüzüne
Hafif bir iz bıraktı ardında
Ve kayboldu
Diğer damlaların arasında

Poe

Ceren Yetim

SAHTE ZEUS

Ben daha ilkokuldayken bulunduğum sınıf, okulun en iyi sınıfıydı. En iyi dereceler hep bizden çıkardı, öğretmen odasında övgüyle bahsedilen öğrenciler hep bizim sınıftandı. Tabii, en iyi sınıfta da içinde çok fazla parlak öğrenci vardı. O zaman onlardan değildim ne yazık ki. Bu iyilerin de iyisi gözde öğrenciler her zaman en önde otururdu, derslerde en beğenilen cevaplar onlardan gelirdi, en iyilerden beklendiği gibi.

Birinci sınıfta ilk dönemin ortalarına doğru öğretmenimiz panoya mukavvadan bir çiçek astı. Çiçeğin yapraklarına okumayı sökenlerin fotoğrafları asılırdı. Beklendiği üzere ilk yaprağı en gözde öğrenci doldurdu. Sonrasında ikinci yaprak, üçüncü yaprak derken sınıfın neredeyse hepsinin fotoğrafı bu yapraklardaydı, benim fotoğrafım hariç. Zaten ben en iyilerin aksine en arkada oturdum, derslere katılmazdım ve öğle yemeğinde bana beslenme getiren anneme sarılarak tüm tenefüs boyunca ağlardım. Merak etmeyin, böyle bir öğrenci olmama rağmen ben de okumayı söktüm ve o mukavvadan çiçeğe fotoğrafımı astırdım. Hani herkesin bir hayat dönümü vardır ya, insanın hayatını baştan aşağı değiştirebilecek bir sebep, işte altı yaşındaki ben için bu dönüm noktası, mukavvadan çiçeğe fotoğrafımı astırmak oldu. Bu benim ilk zaferim olmuştu ve son olsun istemiyordum.

Bir gün etüt bittikten sonra, sınıf boşalınca kendi fotoğrafımı o en güzel yaprağa astım. Yani sınıfın gözdesinin olduğu o ilk yaprağa. Kimse fark etmedi. Neredeyse ilk dönem bitiyordu, okumayı sökmeyen bir avuç kişi anca vardı ve eskisi kadar kimsenin dikkatini çekmiyordu bu çiçek. Ben hariç. Tenefüslerde dünyanın en anlamlı ve en güzel tablosuna bakar gibi izlerdim çiçeğimi. Ders çalışmaktan nefret eden ben, artık ödevlerim en güzeli olsun diye mahallede oynadığımız en sevdiğim oyundan vazgeçer olmuştum. Yamuk yumuk yazdığım defterdeki öğretmenimin imzasını her şeyden önde tutuyordum.

İkinci dönem öğretmenimiz, o çiçeğin yanına yıldız tablosu astı. Ben de o tablonun görevlisi oldum. Kural basitti. Eğer sorulara doğru cevap verirsen yıldız alırsın ve yaramazlık yaparsan yıldızın silinir. En güzeli de bütün yıldızları atanın da silenin de benim olmamdı. Bu okul kainattı, sınıfımız dünya, öğretmenimizin gözdeleri Olimpos ve ben de Zeus'tum. Biri bana kaç yıldızının olduğunu sorunca tabloya bakmadan ezbere cevap verirdim. Defalarca yıldızlarını sayardım ve hepsi ezberimdeydi. Bana yakın ve beni geçen kişilerin isimlerinin altını zihnimde defalarca karalardım.

Dönem sonunda öğretmenim benden tabloyu istediğinde defalarca kontrol etmeme rağmen bir daha denedim tabloyu saymayı. Ama sonuç değişmemişti. Aramızda cidden çok az bir fark olan iki kişi vardı. Beni geçen iki kişi. En sevdiğim oyundan vazgeçerek arama mesafe koyduğum çocukluğumu belki de o an tamamiyle kaybetmiştim. Kazanmak için birkaç yıldız daha ekledim adımın yanına. Ben birinci oldum. oysa o ikisi birinci olacaklarından emindi ve gözleri dolu doluydu. şu an bile bu konuda üzgün olduğum söylenemez. Çünkü düşündüğüm tek şey eğer birinci olmasaydım o ağlayanın ben olacağıydı.

İlkokulda üç yıl boyunca sınıf başkanı oldum. Bazen aramızda az fark bırakarak diğerlerini birinci yapsam da taht benimdi. Saf arkadaşlarım kendi elleriyle "Sahte Zeus"u Olimpos'un en tepesine çıkardılar. Ben ilkokul hayatım boyunca en iyi olarak bilindim. Hileyle veya değil, en iyisi bendim. Sahte veya değil, Zeus bendim.

Oya Nur Kiraz

KAZA

Aşk bir hataydı
Dönüşü olmayan
Bedeli ağır
Kulağı sağır
Gözü kör ve aç
Kalbine düşman
Elde sıfır imkan
Rab'dan bir imtihan
Sonu belli olmayan
Arada bırakan
Sabrı bitmiş, tükenmiş
Kolu kanadı kırılmış
Yüreği parçalanmış
Ruhu daralmış
Fren
 leri
 patla
 mış
 bir
 kamyon
 dayım
Allah'a emanet!

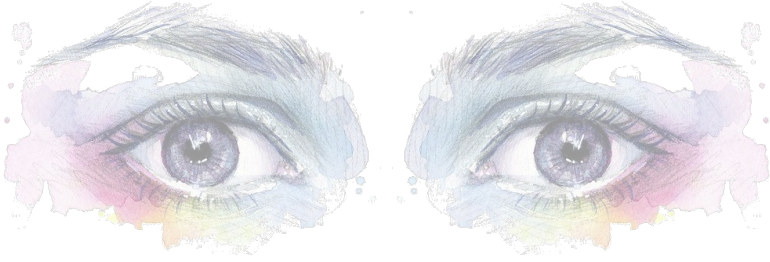
Celileo Celilei

BİR ÇİFT MAVİLİK

Özgürlüğün gökmavi rengindeki gözlerine hapset beni,
Müebbet olsun hem de.
Evim, zindanım, mezarım, esaretim
Her şeyim olsun bir çift mavilikte.

Öteki

BEŞ ŞEHİR

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, ustası Yahya Kemal'e ithaf ettiği ve düz yazılarında belki de ilk ve son kez onun üslûbuna ve duruşuna bu denli yakın olduğu enfes eseridir Beş Şehir. Tanpınar'ın sırasıyla Ankara, Erzurum, Konya, Bursa ve İstanbul'a dair denemelerini içeriyor kitap. Ancak bir seyahatname yazıyormuşçasına art arda dizilmiş denemeler değil bunlar. Bu kitap bir gezi yazısı değil, o anı anlatmıyor. Bir şehrin geçmişine ve geleceğine de ışık tutuyor. Şehirler arası derin farkları anlamamızı sağlıyor.

Kitap Ahmet Hamdi Tanpınar'ın okuduğum ilk kitabı oldu. Kitabın dili konusunda zorluk yaşadım ve bu nedenle de biraz sıkıldım başlarda. Ama ilerleyen sayfalarda Ahmet Hamdi Tanpınar beni yanına alıp kendi kafasında kurduğu ve şekillendirdiği bu beş şehirde gezdirdi resmen. Tanpınar; kitapta öyle betimlemeler, teşbihler ve istiareler yapmış ki kendisine olan saygım katbekat arttı.

Denemelerin her birinde o şehrin farklı yönlerine bakıyor Tanpınar. Kimi zaman bambaşka deryalara açılıyor. Tanpınar aslında o şehri anlatmıyor; o şehrin geçmişine, o geçmişin zihninde vücuda gelmiş aksine ağıt yakıyor. Aslında ön sözde kendisi çok daha iyi özetliyor bu meseleyi: “Beş Şehir’in asıl konusu hayatımızda kaybolan şeylerin ardından duyulan üzüntü yeniye karşı beslenen iştiahtır.

Kitaptaki en keyifle okunan deneme, Erzurum hakkında olanı fikrimce. Erzurum'a üç defa gitmiş olan ve ikincisinde öğretmen olarak gittiği için orada yaşayan Tanpınar; Erzurum'u yalnızca tarihiyle anlatmıyor. Gündelik yaşantısıyla, sosyoekonomik yapısıyla, folkloruyla anlatıyor ve diğer denemelerde de yer yer ön plana çıkan kişisel anılarını burada daha çok ve daha etkileyici biçimde kullanıyor.

Ankara denemesi, ister istemez cumhuriyet unsuru etrafında şekilleniyor ve aslında Tanpınar'ın bu denemeyi biraz da zorlanarak yazdığını görüyor gibisiniz.

Bursa ve İstanbul ise belli ki Tanpınar'da en derin izleri bırakmış, onu

en onulmaz hülyalara sürükleyen iki kent. Tanpınar bu denemelerde araştırmacılığı, yetkinliği ve muamması ile karşı karşıya bırakıyor sizi.

Konya'ya ayrılmış sayfalar Selçuklu dönemine ait capcanlı kültür tarihi hatıralarını okuyucunun önüne seriyor. Kitap, Selçuklu dönemine doğru bir derinleşme gösteriyor. Bunun sebebi Rumeli ve Akdeniz kültürüyle haşır neşir olmuş Osmanlı ile Selçuklu arasında üslup ve mana farkını idrak etmeye çalışmaktır yazara göre. Bunun gibi şaşırtıcı ve muhtemelen dönemde ilgi çekici olmayan tekliflerin olması da Tanpınar'ın dünyası ile ilgili bir harita niteliğindedir.

"İstanbul, ya hiç sevilmez; yahut çok sevilmiş bir kadın gibi sevilir; yani her haline, her hususiyetine ayrı bir dikkatle çıldırarak." cümlesi kitapta hoşuma giden kısımlardan biriydi.

"Boğaz bana daima zevkimizin, duygumuzun büyük düğümlerinden biri gibi gelmiştir. Öyle ki onun bizde külçelenmiş manasını çözdüğümüz zaman büyük hakikatlerimizden birini bulacağız sanmışımdır." satırlarıyla da Boğaz'ı bir kez daha sevdirdi bana Tanpınar.

Tarih okumayı pek sevmiyor olmama rağmen ben bile bu kitabı sevdiysem herkesin kitapta bir şeyler bulacağına inanıyorum. Okuyun, okutun.

Irmak Bahar Parlak

AHMET HAMDİ TANPINAR

Ahmet Hamdi Tanpınar, 23 Haziran 1901'de Osmanlı'nın başkenti İstanbul'da doğmuştur. Öğrenim gördüğü Baytar Mektebi'ni bırakarak Darülfünun-u Osmani (İstanbul Üniversitesi) Edebiyat Fakültesi'ne girmiştir. Burada öğrencisi olduğu Yahya Kemal Beyatlı'dan çok etkilense de ilk eserlerinde Ahmet Haşim'in izleri görülür.

Üniversiteden mezun olduktan sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerinde öğretmenlik yaptı. 1939 yılında, mezun olduğu İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde profesörlük görevine başladı. 1942'de Maraş milletvekili olarak TBMM'ye girdi. Dört yıllık bu görevin ardından Milli Eğitim Müfettişliği yaptı. Sonrasında üniversitelerde öğretim üyesi olarak çalıştı. 24 Ocak 1962 yılında hayata gözlerini yumdu.

Romancı kimliğinin ilk ürünü olarak ortaya çıkardığı "Mahur Beste"de Osmanlı Devleti'nin son döneminde seçkin bir zümrenin yaşamını konu almıştır. Ardından yazdığı Huzur romanında Mümtaz ve Nuran'ın aşkı çerçevesinde, aşkın yarattığı toplumsal çatışmayı ve bu çatışmanın bireyde sebep olduğu bunalımları işler. Saatleri Ayarlama Enstitüsü ile de Dođ ve Batı arasındaki Türk insanını inceler.

Ahmet Hamdi Tanpınar, şiirindeki imgeyi müzikal yapıyla destekler. Şiirlerinde, zaman, rüya, bireyin ruh hali gibi kavramlarını işler. Şiir anlayışını "Ne İçindeyim Zamanın Ne de Büsbütün Dışında" adlı şiirini okuyarak anlayabiliriz.

Ahmet Hamdi Tanpınar, Türk romanında önemli bir yer edinmiş, eserleri ile toplumun büyük çoğunluğunda yankı uyandırmış ve öğretmenliği ile seçkin sanatçılar yetiştirmiş değerli bir kişiliktir.

Salih Karakaş

HER ŞEY YERLİ YERİNDE

*Her Şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırđıyor uzaklarda durmadan,
EŐya aksetmiŐ gibi tılsımlı bir uykudan,
SarmaŐıklar ve böcek sesleri sarmıŐ evi*

*Her Şey yerli yerinde; masa, sürahi, bardak,
Serpilen aydınlıkta dalların arasından
BüyülenmiŐ bir ceylan gibi bakıyor zaman
Sessizlik dokunuyor bir yerde yaprak yaprak...*

*Biliyorum gölgede senin uyuduđunu
Bir deniz mađarası kadar kuytu ve serin
Hazların aleminde yumulmuŐ kirpiklerin
Yüzünde bir tebessüm bu ağır öğle sonu.*

*Belki rüyalarındır bu taze açmıŐ güller,
Bu yumuŐak aydınlık dalların tepesinde,
Bitmeyen aşk türküsü kumruların sesinde,
Rüyası ömrümüzün çünkü eŐyaya siner.*

*Her Şey yerli yerinde; bir dolap uzaklarda
Azapta bir ruh gibi gıcırđıyor durmadan,
Bir Şeyler hatırlıyor belki maceramızdan
Kuru güz yaprakları uçuŐuyor rüzgarda.*

Ahmet Hamdi Tanpınar

HER ŞEY YER

Her Şey Yerli Yerinde

Bekliyorum seni epey bir süredir,
Üç beş yıldız arasından
Her gün birine bakıp düşüncelere dalmak
Yoruyor artık beni.

Kalemimin anlatmak istediği
Fikirler kadar yakın
Kelimeler kadar uzak
Hissediyorum seni.

Güneş bir kere daha doğuyor, gökyüzüne.
Her seferinde değiştiriyor yerlerini yıldızlar
Sanırım, bir tek ben uykudayım koca evrende
Bak, bir tek bende her şey yerli yerinde.

Elif Yalçın

RLİ YERİNDE

Ahmet Hamdi Tanpınar'a ithafen...

Her Şey Yerli Yerinde

Mesela Sartre'a göre intihar dünyada var olmanın bir başka yoluymuş. Türkçeye göre cümleye mesela ile başlanmazmış, hafta pazartesten cümle ise öznenen başlamalıymış.

Guinness'ten merhaba ve bu da bir elveda ile bitecek bir merhaba ama dolaylı yoldan bir elveda ile bitmesi gerektiğini düşündüğüm bir merhaba.

Elvedalar hep kırıcı mı olur bilemem, benim atlatmam pek uzun sürmez çünkü. Kabullendiğim çok şey var ve en başında hayat geliyor, ancak içimde bir parça var, biraz karşı sanırım bu hayat olayına.

Yani hayat böyledir demekten dilimde tüy bitti, kaçık bir beyaz çorap gibi çirkindir hayat ve daha çok şöyledir; çimlerde yatarsın, çimlerde yatmak güzeldir ve güzel kokar. Ama eyvah! Bir kalkarsın arkan boydan boya yeşil, tamam, ben de severim ancak burada sevmek bambaşka bir boyut. Evet evet, hayat tam olarak böyledir fakat yeni nesil insanlar "carpe diem" diyorlar buna. Anı yaşa, günü yaşa ne denirse densin, ben bu sözün ağızdan çıkışına dahi tepkiliyim. Kültür yozlaşması değil de nedir bu? Kendi atasözü yerine iki dikkat çekeyim diye ortaya atılmış bu sözün c harfine bile tepkiliyim. Paragrafın örneklerle başlamaması gerektiğine de inanmıyorum zaten.

Ne demiştik, Sartre demiştik, intihar demiştik ve birkaç zırva işte. İntihar etmeden önce tanımadığın o kişi bu haberle gündemin tepesine oturur ve tanınır. Belki kimse tanımıyordu onu, kahve içtiğin o arkadaş grubunda hep ilk o kalkardı ama sen hesabı kitlediğini bile fark etmezdin. Ve "o" kişi böyle varolmuştur işte. Bazıları intihara inanırmış.

Bazıları da aşka inanırmış, aşka inanırmış ama aşk da neymiş? Aşk neymiş, emekmiş ancak verdiği pek bir şey yokmuş. Sevmeyi öğrenmek

hiçbir şeymiş, aşk da neymiş, Leyla ve Mecnun muymuş sadece, yoksa toprağa ekilen ilk fidan mıymış? Sahi, aşk neymiş de herkesin aklında bu varmış?

Bir kadın mıymış, ince belli, aynı çay bardağı gibi, sarı da saçları olsun. Al sana aşık olunacak kadın! E iyi de ya saçları boya, beli de korseyse? Aşk neymiş, aşk yalanmış.

Hayır, hayır! Aşk neymiş be kardeşim, onca şarkı onca şiir yazdırmış. Aşk dediğin bir boyayla halledilir şey miymiş?

Aşk ölümmüş kimisine göre, bu sidik yarışı yapılan yerde ve bu sidik yarışından çıkan ölümlere karşı durmakmış. Bir tepkiymiş aşk, içini karmakarışık eden “o” fotoğrafın durduğu rafmış. (Vay be, ne çok “o” varmış!)

Hep varmış, kalple ilişkiliymiş, kalp bir başka kalbe uzanınca hiçbir şeyin önemi kalmazmış. Ne boyanın ne de korsenin önemi varmış, ama hâlâ ilk kriter oymuş.

Neyse işte Guinness’ten merhaba ve hayat gariptir, hamam böceklerinin sonsuza kadar yaşayacakları gibi hem de.

Beyza Tufan

Hiçbir Şey Yerli Yerinde Değil

Hepimiz kocaman bir kitabın sayfalarıyız.
Benim sayfam yırtıldı ve kayboldu anılarda.

Ben düşlerimi siyaha boyadım.
Nerede o boyayı akıtacak yağmur bulutları?
Çiçekler de yağmuru bekler. Canlanmak için.
Ben de boynu bükük bir çiçek misali canlanmayı bekledim. Ama şu gerçeği çabuk unuttum: Beni ayakta tutan tek şey hayallerimdi.

Yıldızlar avuçlarımdaydı kimse tutunmadı.
Tutunsalardı onları göğe çıkarırdım.
Onlar avuçlarımdaki yıldızlar teker teker ölürken dilek tutmayı seçtiler.
O an fecre daldım da bir daha çıkmadım.

Merhamet abidesini yıktılar.
Hava kapalıydı, Güneş'e küstüler.
Elimden tüm umutlarımı aldılar.
Aldıklarını güle güle kullansınlar.

Güven, dostlukları terk etti yavaştan.
Aydınlığını bekleyenler, karanlıkla karşılaştılar.
Âcizlik yolunda yürüyenler kayboldular.
Hayrını bekleyenler şerrinde boğuldular.
Vuslatını bekleyenler hicranını tattılar.
Paslanmış kalplerini altın suyuna batırdılar.
Kağıttan gemilerini suya bıraktılar.
Denizin dalgası kendi sesimi bastırdı:
"Üzüntüleriniz başkalarının sevinçleri.
Haberiniz YOK! Yarına varmak için can atanların çabalarından
Haberiniz YOK!"

Aynaya bakıp da kendini göremiyorsun.
Çok yazık !
Oysa ben sana bakınca kendimi görüyorum.

Meleğin sesi kısık duyulur her daim.
Mühim olan duyabilmekte.
Gerçek çok yakın sahi.
Aslolan görebilmekte.
Samimiyet elbisesiyle gelir şeytan.
Dışarıda durmak bilmeyen ahmakıslatan.
İnsanın âcizliği yaradılıştan.

Son olarak şunları söylemek isterim :
Siz, meleğin iyilikten caydığını gördünüz mü? Ben görmedim.
Şeytan da kötülükten vazgeçmeyecek.
Arada kalanlar olacak.
İyiliği seçenler kadar kötülüğü seçenler olacak.
İyi olanlar çiçek diyecek
kötüler koparacak, o çiçeklerin yerine nifak tohumları ekecek.
Bu döngü dünya ÇİÇEK BAHÇESİNE dönene dek devam edecek
Sen vazgeçersen ben kaçarsam kim diyecek o çiçekleri

Ben dağların en yükseğiydim.
Şimdi çukurların en derinliyim.
Ben çocukların oynadığı su birikintilerindendim.
Artık denizlerin en enginliyim.
Sanırım yavaş yavaş içime gömülüyorum çünkü hiçbir şey yerli yerinde değil!

Fatmanur Avcı

YENİ YIL

2019 bitti, yepyeni beklentilerle yepyeni bir yıla giriyoruz. 2020 kimileri için yeni başlangıçlar, kimileri için yeni umutlar, kimileri için yeni heyecanlar anlamına geliyor. Türk Dil Kurumu içinse 2019 yılından sonraki yıl, yeni sene. Aslında yeni yılın anlamı bu kadar basit. 1 Ocak'ın diğer günlerden, 2020'nin diğer yıllardan hiçbir farkı yok. Yalnızca takvim yapraklarındaki birkaç rakam yerlerini başka rakamlara bırakıyor o kadar. Girdiğimiz her yeni yıla yeni anlamlarını bizler yüklüyoruz, iyi bir üniversite, yeni bir bebek, okunacak kitaplar... Yapmak istediğimiz her şeyi yeni yıla erteleyip sanki bunları bize yeni yıl getirmiş gibi davranıp mutlu oluyor yahut lanet okuyoruz.

Peki ya diğer günlerden, geçtiğimiz yıllardan hiçbir farkı olmamasına rağmen yeni yıla yeni anlamlar yüklememizin nedeni ne? Bu soru için çeşitli yanıtlar olsa da, insanların en yakın olduğu yanıt şu: Yeni yıl bize yeni umutlar için uygun ortam hazırlıyor. Umut etmek insanı hayata bağlayan şey ve insanlar hayata hep yeniden bağlanmak için uygun koşullar arıyorlar. Bu yüzden yeni yılı buna âlet ediyorlar.

Düşününce ne kadar garip gelse de doğamızda var bu, monoton hayatımıza kendimizce bir şeyler serpiştirip biraz da olsa mutlu oluyoruz işte.

Yeni yıla nasıl girersek tüm sene öyle geçer anlayışı var bi' de, yeni yıla mutlu, umutlu girmeye çalışmamızın nedenlerinden biri de bu. Çünkü kimse bütün bir yılı ağlayarak ya da kavga ederek geçirmek istemez değil mi?

Eylül Selver Kılıç

Dünyayı verelim çocuklara hiç değilse bir günlüğüne
allı pullu bir balon gibi verelim oynasınlar
oynasınlar türküler söyleyerek yıldızların arasında
dünyayı çocuklara verelim

Nazım Hikmet RAN